SCI-CONF.COM.UA

GLOBAL PERSPECTIVES IN SCIENTIFIC RESEARCH

PROCEEDINGS OF III INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE OCTOBER 29-31, 2026

BOSTON
2026

GLOBAL PERSPECTIVES IN SCIENTIFIC RESEARCH

Proceedings of III International Scientific and Practical Conference

Boston, USA

29-31 October 2026

Boston, USA

2026

UDC 001.1

The 3rd International scientific and practical conference "Global perspectives in scientific research" (October 29-31, 2026) BoScience Publisher, Boston, USA. 2026. 720 p.

ISBN 978-1-73981-120-4

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Global perspectives in scientific research. Proceedings of the 3rd International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. 2026. Pp. 21-27. URL: https://sci-conf.com.ua/iii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-global-perspectives-in-scientific-research-29-31-zhovtnya-2026-boston-ssha-arhiv/.

Editor
Komarytskyy M.L.
Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: boston@sci-conf.com.ua

homepage: *https://sci-conf.com.ua*

©2026 Scientific Publishing Center "Sci-conf.com.ua" ®
©2026 BoScience Publisher ®
©2026 Authors of the articles

56. ***Лісовенко А. Ф., Дзинглюк М. В.*** 372
СПЕЦИФІКА Я-КОНЦЕПЦІЇ У ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНИХ ОСІБ: КОГНІТИВНО-ПОВЕДІНКОВИЙ ТА ЗАГАЛЬНОПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ
57. ***Мешкова К. О., Кузнєцов М. А.*** 378
ПСИХОЛОГІЧНІ ПРЕДИКТОРИ АКТУАЛЬНИХ ПСИХІЧНИХ СТАНІВ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВІЙНИ
58. ***Радченко О. М., Кабусь Н. Д.*** 385
КОМПЛЕКСНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПАЦІЄНТІВ ПІСЛЯ ІНСУЛЬТУ ЯК ЧИННИК ВІДНОВЛЕННЯ КОГНІТИВНИХ ФУНКЦІЙ
59. ***Шиделко А. В., Солодкевич А. І.*** 394
ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ФОРМА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

JOURNALISM

60. ***Мелещенко О. К.*** 403
НОВИНИ НАЦІОНАЛЬНОГО І МІЖНАРОДНОГО ЗНАЧЕННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ТА АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРЕСІ XVIII СТОРІЧЧЯ
61. ***Можаровська Г. Ю.*** 410
ЕТИКА ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ВОЄННИХ РУЙНУВАНЬ ТА ЦИВІЛЬНИХ ЖЕРТВ У НОВИННОМУ МОВЛЕННІ

ART

62. ***Бородіна Т. М., Гриценко О. Е.*** 416
ВПЛИВ КХМЕРСЬКОЇ ПЛАСТИКИ НА ЗАХІДНИЙ ТАНЕЦЬ МОДЕРН
63. ***Го Цзін*** 420
СИНТЕЗ НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЙ І СУЧАСНИХ ВИКОНАВСЬКИХ ЗАСОБІВ У КИТАЙСЬКОМУ ЕСТРАДНОМУ ВОКАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ
64. ***Лєвіт Д. А.*** 426
АДАПТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТЕАТРАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТИ

CULTUROLOGY

65. ***Колпаков І. В.*** 434
АНТРОПОМОРФІЗАЦІЯ ШУТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В КІНО: ВІД ЕКРАННОГО ОБРАЗУ ДО РЕФЛЕКСІЇ ЛЮДСЬКОЇ СУТНОСТІ
66. ***Космін Л. Г.*** 445
ЕТНОФЕСТИВАЛІ: НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

POLITICAL SCIENCES

67. ***Ільченко І. О.*** 453
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ РЕГІОНАЛІЗМУ В ПОСТКОМУНІСТИЧНИХ КРАЇНАХ

УДК 792:005

АДАПТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТЕАТРАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТИ

Лєвіт Дмитро Анатолійович
кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри академічного та естрадного вокалу
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

Анотація: У тезах розглянуто адаптивний менеджмент як перспективний підхід до управління театральною організацією в умовах соціокультурної невизначеності. Визначено основні чинники, що зумовлюють необхідність трансформації традиційних моделей театрального менеджменту. Запропоновано авторське трактування поняття «адаптивний менеджмент театральної організації», виокремлено його стратегічний, ресурсний, репертуарний, організаційний та комунікаційний компоненти. Обґрунтовано циклічну модель адаптивного управління, засновану на моніторингу середовища, ідентифікації змін і ризиків, ухваленні управлінських рішень, адаптації діяльности та оцінюванні отриманих результатів.

Ключові слова: Театральний менеджмент, адаптивний менеджмент, театральна організація, соціокультурна невизначеність, стратегічне управління, авдиторія, культурні індустрії, організаційна стійкість.

Сучасний театр функціонує одночасно як мистецька інституція, організаційна структура, суб’єкт культурної діяльности та учасник соціально-економічних відносин. Така багатофункціональність визначає специфіку його управління, оскільки стратегічні рішення театральної організації мають забезпечувати баланс між художньою місією, суспільними потребами, інтересами авдиторії, ресурсними можливостями та економічною доцільністю. Відповідно, управління театром не може бути зведене винятково до адміністративного забезпечення творчого процесу, а потребує системного

поєднання мистецьких і менеджерських інструментів.

Систематичний огляд досліджень театрального менеджменту, здійснений М. Яблонським та Ю. Карч, демонструє багатокомпонентність цього наукового напряму. Дослідники виокремлюють питання культурної політики та організаційних моделей театру, управління результативністю, фінансування, оцінювання ефективности, ризиків і невизначености, взаємодії зі стейкголдерами й авдиторією, управління проєктами та людськими ресурсами, лідерства й співвідношення мистецьких та економічних цілей [1, с. 92]. Саме така взаємозалежність різних сфер діяльности театру перетворює зміни зовнішнього середовища з окремого управлінського чинника на системний виклик для всієї організації.

Особливого значення ця проблема набуває в умовах соціокультурної невизначености. Її доцільно розуміти як стан середовища, за якого характер, масштаби, швидкість або наслідки майбутніх змін неможливо достатньо точно прогнозувати за допомогою традиційних методів довгострокового планування. Для театральної організації така невизначеність може бути спричинена економічними кризами, трансформаціями культурного споживання, технологічними змінами, конкуренцією за ресурси й увагу публіки, зміною поведінки авдиторії, кадровими процесами, суспільно-політичними потрясіннями та іншими зовнішніми факторами.

А. Демпстер, досліджуючи проблему невизначености у британській театральній індустрії, звертає увагу на три взаємопов’язані детермінанти невизначености попиту: склад авдиторії, критичне сприйняття театрального продукту та його медійне висвітлення. Принципово важливим є висновок дослідниці про неможливість розглядати ці фактори ізольовано, оскільки їхня взаємодія є динамічною і може змінюватися на різних етапах сценічного життя постановки [2, с. 224–225].

Отже, невизначеність не слід трактувати лише як винятковий кризовий стан театральної організації. Значною мірою вона є природною властивістю середовища творчих індустрій. Неможливість наперед гарантувати художній і

комерційний успіх вистави, реакцію критики, поведінку публіки, медійний резонанс або довготривалість попиту означає, що театральний менеджмент постійно має справу з рішеннями, результати яких не можуть бути повністю спрогнозовані.

За таких умов традиційна управлінська модель, орієнтована переважно на виконання наперед визначеного плану, потребує доповнення механізмами адаптації. Адаптація при цьому не повинна означати відмову від довгострокової стратегії. Йдеться про здатність організації змінювати способи досягнення стратегічних цілей відповідно до трансформацій середовища.

Адаптивний менеджмент театральної організації пропонуємо визначати як систему принципів, управлінських рішень і практик, спрямованих на своєчасне виявлення змін внутрішнього та зовнішнього середовища і відповідне коригування стратегії, ресурсного забезпечення, репертуарної політики, організаційних процесів та комунікації зі збереженням мистецької місії театру.

У структурі адаптивного менеджменту сучасної театральної організації доцільно виокремити п’ять взаємопов’язаних компонентів: стратегічний, ресурсний, репертуарний, організаційний та комунікаційний.

Стратегічна адаптивність передбачає здатність організації систематично аналізувати зовнішнє й внутрішнє середовище та співвідносити отримані результати з місією, візією і стратегічними цілями театру. Стратегія за такого підходу перестає бути незмінним довгостроковим алгоритмом. Вона формує загальний вектор розвитку, але допускає варіативність способів його реалізації. Важливого значення набувають сценарне планування, визначення альтернативних моделей дій і систематичне оцінювання ризиків.

Ресурсна адаптивність полягає у здатності театральної організації знаходити альтернативні способи формування й використання фінансових, матеріально-технічних, кадрових, інформаційних та партнерських ресурсів. Залежність від одного джерела фінансування підвищує вразливість організації, тоді як диверсифікація ресурсної бази, грантове фінансування, партнерство,

спонсорство, міжнародна співпраця та об’єднання ресурсів різних інституцій збільшують спектр можливих управлінських рішень.

У цьому контексті продуктивним є поняття entrepreneurial bricolage, тобто підприємницького бриколажу. С. де Клерк, Ж. Берджесс та Дж. Лот розглядають його як творче використання вже доступних ресурсів для подолання обмежень і розв’язання проблем. На основі інтерв’ю з представниками 13 регіональних, незалежних і громадських театрів дослідники виокремили як вагомі складники відповідних практик співпрацю, проактивність, взаємодію з громадою та потребу у спеціалізованій підтримці [3, с. 1]. Для театрального менеджменту цей принцип є особливо важливим, оскільки адаптація ресурсів не обов’язково передбачає їх кількісне збільшення. В окремих ситуаціях управлінський результат залежить від здатности по-новому комбінувати вже наявні ресурси, створювати партнерські мережі, використовувати спільну інфраструктуру, активізувати локальні професійні спільноти або трансформувати функції окремих елементів організації.

Репертуарна адаптивність пов’язана зі здатністю театру реагувати на соціокультурні зміни засобами художньої політики. Репертуар у цьому випадку постає не лише сукупністю вистав, а одним із основних стратегічних інструментів взаємодії театральної організації з суспільством. Через вибір драматургії, жанрів, тем, режисерських підходів і форматів презентації театр формує власну культурну ідентичність та позиціювання.

Проте адаптивність репертуарної політики не можна ототожнювати з механічним реагуванням на поточний попит. Надмірне підпорядкування репертуару короткостроковим ринковим очікуванням здатне призвести до втрати мистецької суб’єктности театру. Тому принциповим завданням менеджменту є пошук балансу між художнім експериментом, суспільною місією, потребами різних сегментів авдиторії та ресурсною спроможністю організації.

Організаційна адаптивність виявляється у здатності змінювати внутрішню архітектуру процесів, формувати проєктні команди,

перерозподіляти функції та відповідальність, оперативно залучати фахівців і забезпечувати професійну взаємодію творчого, адміністративного, технічного та комунікаційного персоналу. За умов високої невизначеності особливої ваги набувають лідерські компетентності керівника, горизонтальна комунікація та здатність команди оперативно ухвалювати рішення.

При цьому гнучкість організаційної структури не означає відсутности системи управління. Навпаки, чим менш передбачуваним є зовнішнє середовище, тим чіткіше мають бути визначені межі компетентности, відповідальність за рішення та механізми внутрішньої координації. Адаптивна організація відрізняється від хаотичної передусім тим, що зміни в ній відбуваються не стихійно, а на основі усвідомлених управлінських рішень.

Комунікаційна адаптивність передбачає постійне дослідження авдиторії та її інформаційної поведінки, використання різних каналів взаємодії, оперативну зміну комунікаційної стратегії, розвиток цифрових платформ та підтримання діалогу зі стейкголдерами. У кризових ситуаціях швидкість і достовірність комунікації можуть безпосередньо впливати на здатність організації зберігати довіру публіки. Дослідження С. де Клерк, Ж. Берджесс та Дж. Лот засвідчує, що театральні організації в умовах різких зовнішніх змін активно використовували вебсайти, соціальні мережі й професійні мережі для інформування авдиторії, обміну інформацією та координації діяльности [3, с. 7-10].

Особливе місце в дискурсі адаптивного управління посідає категорія організаційної стійкости, або resilience. Проте її використання потребує методологічної обережности. Дж. І. Піндер, аналізуючи програми розвитку стійкости у сфері публічно фінансованої культури Англії, звертає увагу на суперечливість ситуації, коли вимога до культурних організацій бути «стійкими» фактично поєднується зі скороченням публічного фінансування та стимулюванням пошуку приватних і підприємницьких ресурсів [4, с. 240–244]. Відтак адаптивний менеджмент не варто трактувати як механізм перекладання всієї відповідальности за системні кризи на окрему театральну організацію.

Адаптивність визначає здатність діяти в межах наявних обставин, однак вона не усуває необхідности належної культурної політики, інституційної підтримки й стабільного середовища функціонування сфери культури.

Для українських театральних організацій проблема адаптивности набула особливої актуальности в умовах повномасштабної російсько-української війни. Безпекові ризики, кадрові зміни, нестабільність ресурсного забезпечення, трансформація авдиторій та зміна моделей культурного споживання вимагали від театральних колективів перегляду традиційних форм діяльности. Водночас сучасний український театр демонструє не лише здатність до збереження інституційної присутности, а й потенціал до активного розвитку.

За даними Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти, у 2025 році в Україні продовжували діяльність 109 театрів, що лише на один менше порівняно з 2024 роком. Державні та комунальні театри провели 27 669 вистав, що на 2 % перевищило показник попереднього року, а кількість прем'єр зросла на 12 %. Кількість глядачів збільшилася на 8 %, тоді як доходи від продажу квитків сягнули майже 1 млрд грн і зросли на 28 %. В окремих регіонах динаміка була ще виразнішою: кількість вистав на власних сценічних майданчиках збільшилася на Херсонщині на 47 %, на Закарпатті й Запоріжжі на 27 %, на Харківщині на 19 %, на Житомирщині на 11 % [5].

Кількісна динаміка доповнюється якісною трансформацією діяльности театрів. І. Грінберг, аналізуючи практики українських театральних колективів у 2022–2024 роках, відзначає поширення мобільних вистав у військових частинах, шпиталях і прихистках для внутрішньо переміщених осіб, благодійних перформансів та інтерактивних мистецьких ініціатив. Дослідник також фіксує використання альтернативних сценічних просторів, онлайн-платформ та інших засобів комунікації з авдиторією [6, с. 414–421]. Ці практики засвідчують, що адаптація охоплює не лише організаційні або фінансові механізми, а й форми художньої присутности театру в суспільстві.

Показово, що зростання кількости глядачів, прем'єр і доходів від реалізації квитків відбувалося паралельно з воєнними ризиками,

відключеннями електроенергії та іншими обмеженнями [5]. Це дає підстави розглядати сучасний український театр як показовий приклад переходу від реактивної антикризової поведінки до системної адаптивної моделі управління, у якій організаційна гнучкість поєднується зі зміною комунікаційних, репертуарних та ресурсних стратегій.

На основі розглянутих підходів пропонуємо представити адаптивний менеджмент театральної організації як циклічний процес: моніторинг середовища → ідентифікація змін і ризиків → оцінювання їхнього впливу → ухвалення управлінського рішення → адаптація ресурсів, процесів і комунікацій → оцінювання результатів → коригування стратегії → повторний моніторинг середовища.

Принциповою характеристикою запропонованої моделі є її циклічність. Управлінське рішення не завершує процес адаптації, оскільки його наслідки самі стають частиною нового внутрішнього й зовнішнього середовища організації. Отримані результати потребують оцінювання, після якого можливе подальше коригування стратегії.

Водночас усі п’ять визначених компонентів адаптивности мають функціонувати системно. Зміна репертуарної політики без урахування ресурсів може створити фінансові й виробничі ризики; цифрова комунікація без дослідження авдиторії може бути малоефективною; диверсифікація фінансування без співвіднесення з місією організації здатна змістити її стратегічні пріоритети. Тому об’єктом адаптації має бути не окрема управлінська функція, а система взаємозв’язків усередині театральної організації.

Таким чином, адаптивність театральної організації доцільно розглядати не як тимчасову реакцію на кризові обставини, а як постійну управлінську здатність. Її основу становлять системний моніторинг середовища, гнучкість стратегічних рішень, варіативність використання ресурсів, здатність до коригування репертуарної та організаційної політики, розвиток партнерських мереж і безперервна комунікація з авдиторією. При цьому адаптивність не

повинна призводити до підпорядкування художньої місії театральної організації виняткова економічним або ринковим критеріям. Ефективний адаптивний менеджмент полягає не у відмові від стратегічної ідентичности театру заради пристосування до середовища, а у пошуку нових управлінських способів реалізації цієї ідентичности в мінливих соціокультурних умовах. Під час підготовки матеріалу використано ChatGPT (OpenAI) як допоміжний інструмент для структурування та мовностилістичного редагування тексту; науковий зміст і висновки сформульовано та перевірено автором.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Karcz J., Jabłoński M. Key Aspects of Theatre Management: Literature Review. Organization and Management. 2024. No. 1 (195). P. 69–99. DOI: 10.33119/OiK.2024.195.1.4.

2. Dempster A. M. Managing Uncertainty in Creative Industries: Lessons from Jerry Springer the Opera. Creativity and Innovation Management. 2006. Vol. 15, Issue 3. P. 224–233. DOI: 10.1111/j.1467-8691.2006.00391.x.

3. de Klerk S., Burgess J., Loth J. Entrepreneurial Theatre Management: Creating Opportunity and Community in Times of Adversity. Leisure Studies. 2025. Published online 15 May 2025. DOI: 10.1080/02614367.2025.2506396.

4. Pinder J. Y. Performance and the Critique of Resilience in Culture (England, 2004–2020). Contemporary Theatre Review. 2023. Vol. 33, Issue 3. P. 240–257. DOI: 10.1080/10486801.2023.2200175.

5. Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти. Театральна діяльність у 2025 році (до Міжнародного дня театру). 27.03.2026. URL: https://arts.gov.ua/teatralna-diyalnist-u-2025-roczi/ (дата звернення: 06.10.2026).

6. Грінберг І. Синергія благодійності і творчості на прикладі діяльності театрів України в умовах воєнного стану (2022–2024 рр.). Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2025. № 1. С. 414–421. DOI: 10.32461/2226-3209.1.2025.328018.